

PWYLLGOR CRAFFU TAI A CHYMUNEDAU DIOGEL

Cofnodion cyfarfod o Bell a gynhaliwyd ar 2 Ebrill, 2025.

Mae'r Agenda ar [gael yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar [gael yma](#).

Yn Bresennol: Y Cyngorydd A.M. Collins (Cadeirydd); Cynghorwyr J. Aviet, G.M. Ball, S.J. Haines, S.M. Hanks, W.A. Hennessy, S. Lloyd-Selby ac H.M. Payne.

Hefyd yn bresennol: C. Ireland (Cyngor ar Bopeth Caerdydd a'r Fro); Cynghorwyr S.D. Perkes (Aelod Cabinet dros Dai Sector Cyhoeddus ac Ymgysylltu â Thenantiaid) a E. Williams (Aelod Cabinet dros Gofal Cymdeithasol ac Iechyd).

CYHOEDDIAD –

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Cadeirydd y datganiad a ganlyn: "A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngwrdd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol".

YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd y rhain oddi wrth Cynghorwyr B. Loveluck-Edwards (Is-Gadeirydd) a M.J.G. Morgan.

COFNODION –

ARGYMHELLWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 5 Mawrth, 2025 fel cofnod cywir.

DATGANIADAU BUDDIANT –

Datganodd y Cynghorwyr J. Aviet ac W. Hennessy fuddiant personol ond nid oedd yn rhagfarnu yn Eitem Agenda 4 – Chwarter 3 Monitro Refeniw 2024/25 ac Eitem 5 ar y Rhaglen – Monitro Cyfalaf am y cyfnod 1 Ebrill i 31 Rhagfyr, 2024 – y ddau eirdd Cabinet, gan eu bod yn Denantiaid Cyngor.

CHWARTER 3 MONITRO REFENIW 2024/25 (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeirnod gan y Cabinet dyddiedig 6 Mawrth, 2025 fel y'i cynhwyswyd yn yr agenda gan y Rheolwr Gweithredol dros Gyfrifeg. Yn dilyn cyflwyniad y swyddog, ar ôl ystyried y mater yn llawn, fe wnaeth y Pwyllgor wedyn:

ARGYMHELLWYD – Nodi'r sefyllfa o ran sefyllfa Monitro Refeniw yn ystod y flwyddyn yr Awdurdod yn Chwarter 3.

Rheswm dros yr argymhelliad

Gan ystyried cynnwys cyfeirnod y Cabinet a'r adroddiad atodol, a thrafodaethau yn y cyfarfod.

MONITRO CYFALAF AR GYFER Y CYFNOD 1 EBRILL I 31 RHAGFYR, 2024 (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeirnod gan y Cabinet dyddiedig 6 Mawrth, 2025 fel y'i cynhwyswyd yn yr agenda gan y Rheolwr Gweithredol dros Gyfrifeg. Yn dilyn eu cyflwyniad, mewn ymateb i gwestiynau gan y Pwyllgor, rhoddodd y Swyddog wybod i'r canlynol:

- Roedd y llithriad i'r cynllun ynghylch Wal gynnal ar Heol Windsor oherwydd oedi i'r prosiect oherwydd bod angen gwaith arolygu ychwanegol ac ati. Pan ddarparwyd y diweddariad diwethaf ar y cynllun, roedd y cynllun yn aros am wybodaeth asesiad tir o'r safle.
- Nid oedd y cynnydd yn y gyllideb ar gyfer System Archifau Oracle TGCh yn ymwneud â gweithredu'r brif system Oracle, ond fe'i cynhyrchwyd gan gostau ychwanegol yn gysylltiedig â gofynion ychwanegol ar gyfer y gyflogres a slipiau cyflog yn ymwneud â'r system archifau.

Heb unrhyw ymholiadau na sylwadau pellach, mae'r Pwyllgor wedi gwneud y canlynol:

ARGYMHELLWYD – Nodi sefyllfa Monitro Cyfalaf yr Awdurdod yn ystod y flwyddyn yn Chwarter 3.

Rheswm dros yr argymhelliad

Gan ystyried cynnwys cyfeirnod y Cabinet a'r adroddiad atodol, a thrafodaethau yn y cyfarfod.

CYNLLUN CYFARWYDDIAETH YR AMGYLCHEDD A THAI 2025/26 (GAN GYNNWYS GWEITHGAREDDAU, MESURAU PERFFORMIAD A THARGEDAU PERFFORMIAD CYSYLLTIEDIG) I GYFLAWNI'R FRO 2030, CYNLLUN CORFFORAETHOL Y CYNGOR 2025-30 (CAT) –

Rhoddwyd cyflwyniad yr adroddiad gan Gyfarwyddwr yr Amgylchedd a Thai a chyflwynwyd er ystyriaeth yr Aelodau y gweithgareddau arfaethedig, mesurau perfformiad a thargedau perfformiad cysylltiedig yng Nghynllun Cyfarwyddiaeth yr Amgylchedd a Thai 2025/26 sydd ynghlwm yn Atodiad A i'r adroddiad. Roedd y Cynllun Cyfarwyddiaeth hwn yn cyd-fynd yn bennaf â chylch gorchwyl y Pwyllgor Craffu Cartrefi a Chymunedau Diogel. Roedd y Cynlluniau Cyfarwyddiaeth eraill yn cael eu hystyried gan y Pwyllgorau Craffu perthnasol ac roedd eu sylwadau a'u hargymhellion i'w hystyried gan y Pwyllgor Perfformiad Corfforaethol ac Adnoddau i

ffurfio cyfeiriad cyfansawdd i'r Cabinet ar y pum Cynllun Cyfarwyddiaeth ar gyfer 2025-26. Roedd y dull hwn yn dilyn yn fras yr hyn a ddefnyddiwyd wrth graffu ar gynigion Cyllideb Refeniw a Chyfalaf y Cyngor.

Roedd Cynlluniau'r Cyfarwyddiaethau wedi'u llywio gan ymrwymadau'r Cyngor yn y Fro 2030, sef Cynllun Corfforaethol cymeradwy'r Cyngor (Cyngor Llawn, 10 Mawrth, 2025) ar gyfer y cyfnod 2025-30.

Roedd pob Pwyllgor Craffu wedi ystyried y Cynllun Corfforaethol drafft (Rhagfyr 2024) ac roedd eu barn ochr yn ochr â barn ystod eang o randdeiliaid allweddol wedi llywio'r pum amcan llesiant newydd a'r 50 ymrwymiad y manylwyd arnynt yn y Fro 2030 a oedd yn gynllun pum mlynedd.

Byddai bwrw ymlaen â'r gweithgareddau a'r targedau perfformiad cysylltiedig a amlinellir yng Nghynlluniau'r Cyfarwyddiaethau yn helpu i gyflawni rhwymedigaethau statudol y Cyngor o dan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 (DLCD). Roedd y ddau ddarn o ddeddfwriaeth yn gosod dyletswyddau penodol ar y Cyngor mewn perthynas ag adolygu a gosod amcanion, parhau i adolygu perfformiad ac adrodd ar berfformiad, gyda ffocws ar wella llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol dinasyddion Bro Morgannwg.

Gofynnwyd i Aelodau'r Pwyllgor Craffu adolygu Cynllun Cyfarwyddiaeth yr Amgylchedd a Thai 2025-26 (gweithgareddau cynlluniedig a mesurau perfformiad arfaethedig a thargedau cysylltiedig) a sut y byddai'n cefnogi cyflawni'r ymrwymadau a'r canlyniadau yn y Fro 2030.

Gofynnwyd i'r aelodau gyfeirio unrhyw sylwadau ac argymhellion mewn perthynas â Chynllun Cyfarwyddiaeth yr Amgylchedd a Thai 2025-26 i'r Pwyllgor Craffu Perfformiad Corfforaethol ac Adnoddau i ffurfio cyfeiriad cyfansawdd i'r Cabinet ar y pum Cynllun Cyfarwyddiaeth ar gyfer 2025-26.

Yn dilyn eu cyflwyniad, rhoddodd y Cyfarwyddwr y cyngor a ganlyn mewn ymateb i gwestiynau a sylwadau gan y Pwyllgor.

Dywedodd y Cynghorydd Haines ei fod yn ei chael hi'n anodd alinio rhai o'r arbedion effeithlonrwydd a amlinellwyd yn yr adroddiad, gyda'r cysyniad o wella cymunedau a'u hamgylcheddau, gan dynnu sylw at gael gwared ar finiau sbwriel, cau meysydd parcio a chau canolfannau cymunedol posibl fel enghreifftiau o gamau gweithredu y teimlai'r Cynghorydd y byddai'n cael effaith negyddol ar y cymunedau priodol.

Mewn ymateb, dywedodd y Cyfarwyddwr nad oedd unrhyw benderfyniadau ar arbedion yn hawdd a bod cryn dipyn o feddwl wedi'i roi i'r penderfyniadau yn y Cynllun, gyda gofyniad am lawer iawn o arbedion gan y Gyfarwyddiaeth. Dywedodd y Cyfarwyddwr ymhellach nad oedd y Cyngor yn bwriadu ceisio cau Canolfannau Cymunedol, a bod swyddogion eisiau iddynt aros ar agor er budd cymunedau, fodd bynnag, roedd ffyrdd amgen o weithredu'r rhain yn cael eu hystyried, gyda'r posibilrwydd y bydd grwpiau cymunedol, grwpiau gwirfoddol neu Gynghorau Tref a Chymuned yn cymryd drosodd eu rheolaeth mewn ffordd well er mwyn eu cadw ar agor. Ynglŷn â chael gwared ar finiau sbwriel, dywedodd y Cyfarwyddwr fod yna

broblem ynglŷn â'u defnyddio ar gyfer gwastraff cartref, ac nad oeddent wedi gweld cynnydd mewn sbwriel ar safleoedd lle roedd biniau wedi'u gwaredu ac y byddai camau gorfodi yn cael eu gweithredu o gwmpas hyn pe bai'n codi. Ar ben hynny, byddai adolygiad o lanhau strydoedd yn yr ardaloedd lle tynnwyd biniau yn cael ei gynnal.

Mewn perthynas â gorfodi parcio 'car camera', dywedodd y Cyfarwyddwr fod car camera trydan ychwanegol newydd yn cael ei weithredu, gyda'r nod o gadw traffig i symud, gan gadw ardaloedd o amgylch ysgolion yn ddiogel, a delio â throeddau parcio. Byddai'r car o leiaf yn talu amdano'i hun ac roedd y gobaith y byddai hefyd yn cynhyrchu incwm. Byddai faint o incwm y byddai'n ei gynhyrchu yn dibynnu ar nifer y diwrnodau y byddai'n weithredol ac ym mha ardaloedd y byddai'n gweithredu.

O ran cyfleoedd chwarae, dywedodd y Cyfarwyddwr fod y fenter nofio am ddim wedi bod yn llwyddiant, ond ei bod yn deg dweud nad oedd ganddi'r hyblygrwydd mwyaf posibl yn y system i ganiatáu i blant ddewis defnyddio'r pyllau yn ddirybudd, gan fod angen archebu. Ychwanegodd y Cyfarwyddwr fod y canolfannau hamdden sy'n cael eu rhedeg gan fusnes masnachol wedi caniatáu i holl ganolfannau hamdden Bro Morgannwg aros ar agor. Dywedodd y Cyfarwyddwr fod gan y Cyngor Dîm Chwarae a fyddai'n parhau i anelu at ddarparu cyfleoedd chwarae o safon, ond bod eu gweithgareddau yn dibynnu ar yr hyn y gellid ei gyflawni trwy gyllid grant.

Tynnodd y Cynghorydd Payne sylw at waith cadarnhaol y Gyfarwyddiaeth mewn perthynas ag adeiladu cartrefi a mynd i'r afael ag anghenion llety dros dro. Mewn ymateb, tynnodd swyddogion sylw at gyflawniadau fel dod â'r contract llety i ben gyda gwesty'r Holiday Inn, a oedd bellach yn golygu bod yr holl lety dros dro, ac eithrio nifer fach mewn Gwesty y Barri, naill ai'n eiddo i'r cyngor neu o fewn tai a rennir yn y gymuned. Roedd adeiladu cartrefi newydd wedi cyfrannu at y llwyddiant hwn, ynghyd â gwaith partneriaid Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig a gyda chymorth cyllid Adran 106, ac roedd y Cyngor yn anelu at adeiladu dros 500 o gartrefi newydd dros y blynyddoedd i ddod.

Heb unrhyw ymholiadau na sylwadau pellach, mae'r Pwyllgor wedi gwneud y canlynol:

ARGYMHELLWYD – Cymeradwyo Cynllun Cyfarwyddiaeth yr Amgylchedd a Thai (Atodiad A i'r adroddiad) a'r mesurau a'r targedau perfformiad cysylltiedig ar gyfer 2025/26 a gynhwysir ynddo, yn amodol ar ddileu'r cyfeiriad at gau canolfannau cymunedol yn y Cynllun Cyfarwyddiaeth, a bod y gymeradwyaeth hon yn cael ei chyfeirio at y Pwyllgor Craffu Perfformiad Corfforaethol ac Adnoddau, er mwyn i ymateb cyfansawdd gael ei ddatblygu a'i gyfeirio'n ôl i'r Cabinet ar 1 Mai, 2025.

Rheswm dros yr argymhelliad

Sicrhau bod y Pwyllgor Craffu Perfformiad Corfforaethol ac Adnoddau, a'r Cabinet yn ei dro, yn ymwybodol o farn y Pwyllgor hwn fod canolfannau cymunedol yn ychwanegu gwerth at gymunedau lleol Bro Morgannwg ac y dylid eu hamddiffyn rhag cau lle bo modd.

GWASANAETH CYFIAWNDER IEUENCTID A CHYMORTH CYNNAR :
ADRODDIAD PERFFORMIAD CANOL BLWYDDYN (CGC) –

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Rheolwr Tîm a dygwyd i sylw'r Pwyllgor Craffu berfformiad y Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid a Chymorth Cynnar (GCICC) am y cyfnod Ebrill 2024 – Medi 2024.

Cynlluniwyd yr adroddiad i alluogi Aelodau Etholedig i gael trosolwg effeithiol o berfformiad y Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid.

Yn dilyn cyflwyniad y swyddog, canmolodd y Cadeirydd waith cadarnhaol y tîm a mynegodd ddiolchiadau'r Pwyllgor.

Wedi hynny dywedodd y Cynghorydd Aviet fod trigolion eisiau gweld gwaith gwneud iawn megis delio â sbwriel a thipio anghyfreithlon yn y gymuned, ac y byddai hyn yn cael ei groesawu yn eu ward. Mewn ymateb, amlygodd y swyddog enghraifft o waith o'r fath lle'r oedd trigolion wedi gwneud ymdrech i ddiolch i'r person ifanc dan sylw am y gwaith yr oeddent wedi'i wneud i wella lôn heb ei mabwysiadu ger eu cartrefi, a bod hyn wedi dangos sut y gall pobl ifanc o'r fath chwarae rhan weithredol er budd y gymuned.

Heb unrhyw ymholiadau na sylwadau pellach, mae'r Pwyllgor wedi gwneud y canlynol:

ARGYMHELLWYD – Nodi'r Adroddiad Perfformiad Canol Blwyddyn.

Rheswm dros yr argymhelliad

Gyda golwg ar gynnwys yr adroddiad a thrafodaethau yn y cyfarfod.